

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 185. Quid addendum sit circa emptionem Chirographorum vel crediti
alieni.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

impletam pereat aut fiat deterior, damnus est venditoris, *ffls. suprà. Vide dicta n. 705.*

934 *Q. 185. Quid addendum sit circa emptionem Chi-
rographorum vel crediti alieni. R. Seqq. §. 1. Quam-
vis Caj. Panorm. aliique apud Lugo d. 26. n. 95.,
quos sequitur Dian. p. 1. t. 8. R. 49. dixerint Chi-
rographa aliaque debita immatura, id est, post-
hac solvenda, quamvis sint certa, & absit dam-
num, nec cesset lucrum, posse minoris emi, eam-
que sententiam probabilem agnoverint Less.
Mald. Lug. Sanch. in Conf. l. 1. c. 7. dub. 17. Laym.
n. 33. Burgh. cent. 1. cas. 45. aliique plures apud
Moy. t. 1. t. 6. d. 6. q. ult. n. 11., eò quòd jus post
annum recipiendi 100. videatur quid minus
quoad humanum usum & æstimationem quàm
100. præsentis, tamen absolute tenendum est
oppositum, cum S. Th. Sor. Castrop. p. 13. n. 6.
Mend. d. 6. n. 74. Lugo n. 96. Loth t. 10. a. 2. Car-
den. in 1. crisi d. 63. c. 5. & in 2. crisi d. 25. c. 4. Spor.
n. 49. aliisque communissime, atque ideo pri-
mam sententiam improbabilem esse dicunt Mol.
Bann. Salas, uti refert Moy. n. 10. Ratio est, tum
quia in hoc committitur usura ob virtuale mu-
tuum, uti rectè Busenb., tum etiam quia pecunia
certò futura non est minùs æstimabilis quàm
præfens, uti constat ex dictis n. 869. Excipiunt
tamen Nav. Less. Lugo aliique communiter, nisi
ejusmodi Chirographa vel debita obtruderentur,
nam n. 935. diximus merces ultroneè obla-
tas vilescere, & meritò tum præsumitur subesse
vitium vel periculum, notatque sapienter Lugo
suprà, in praxi communiter veram esse primam
sententiam, quia vix unquam erunt Chirographa
aut debita tam certa, ut absit omne periculum
fortis*

fortis, sumptuum aut molestiarum; ut tamen liceat minoris emere, non sufficit, si damnum emergat vel lucrum cesset soli venditori, licet oppositum insinuet *Carden. in 2. crisi d. 25. n. 39.*, nam non ideo est titulus pro emente, alioqui possem etiam in mutuo plus recipere, etiam si soli mutuuario, nisi mutuarem, emergeret damnum vel cessaret lucrum, quod nemo dicet.

Obj. L. Minus. ff. De Reg. Juris dicitur; Minus est actionem habere quam rem. Bz. Lex tantum vult jus ad rem esse minus quam jus in re, licet unum quoad utilitatem possit æquivalere alteri.

§. 2. Si Titius per Chirographum se statuerit debitorem 100. aureorum Cajo, qui solus sciat Titium non esse solvendo, aliqui putant Cajum posse vendere chirographum communi pretio, quia Titius in communi habetur potens, ergo chirographum in communi æstimatione est dignum tanto pretio; sed dicendum est Cajum in hoc peccaturum, 1. contra charitatem, quia proximo dat occasionem damni; 2. contra justitiam, quia chirographum illud est veluti merx habens vitium intrinsecum; *Amic. Silv. Less. d. 10. Loth t. 10. a 3.*

§. 3. Si Titius debeat 1000. Principi, qui debeat 1000. Hospitali, & Titius obtineat, ut solvendo Hospitali, satisfaciat Principi, *Salas & Mol. d. 313. dicunt Titium fore injustum, si cum Hospitali contrahat, ut pro debito 1000. acceptet 500.; Lugo d. 26. n. 103. nihil in hoc advertit injustitiæ; Tamb. l. 8. t. 3. c. 7. §. 8. n. 7. & Spor. n. 51. probabilius sic distinguunt, si Titius antehac tantò minoris emerat jus Hospitalis, nihil fore injustum, quia poterat, ob difficultatem obtinendi, tantò minoris valere; si autem prius non emerat,*

facit injustè , quia Princeps transferebat in Titium onus solvendi Hospitali 1000. debitum Principe, ergo Titius acceptârat debitum Principis liberum ab omni difficultate , ergo injustè detrahit ob difficultatem.

987 §. 4. Si Titius, quia est in gratia Principis, facile consequi possit debitum, quod Cajus, cui debetur, difficulter impetraret, plures apud *Lugo* n. 94. & cum *Loth.* a. 3. dicunt non licere Titio minoris emere à Cajo; sed *Mol. Less. Bonac. Sylv. Lay.* & *Lugo* supra, *Dian. R.* 50. *Burgh.* cent. 1. cas. 50. *Spor.* n. 48. *Wfs.* n. 401. probabilius dicunt licere , quia æstimatio talis debiti non pendet et commodo vel circumstantia unius aut alterius hominis , sed ex publica æstimatione , quantum nempe æstimaretur, si v.g. sub hasta venderetur, licet huic vel illi ob singularem circumstantiam sit futurum utilius. V. dicta n. 906.

988 §. 5. In casu, quo debitum periculosum vel difficile potest minoris emi, *Mol.* d. 361. negat debitorem ipsum posse illud emere minoris, vocatque sententiã oppositam omnino improbabile; sed probabilius contradicunt *Nav. Fagnan.* *Tamb. Less.* l. 2. c. 21. n. 70. *Burgh.* cent. 1. cas. 50. *Lugo* n. 101. *Spor.* n. 50. aliique apud *Sanch.* dub. 18., dummodo ipse non sit causa minoris æstimationis, quia jus ad tale debitum, minus valet in communi æstimatione; meritò tamen dicit *Lay.* n. 33. ejusmodi negotiationem periculo non vacare.

989 §. 6. Si Cajus debeat Titio 100., & pro interesse singulis annis quinque , rogétque *Sempronius*, ut debitum in se suscipiat ad 4. annos, promittens ei post 4. annos satis facere, *Sempronius* autè primo anno refundat Titio capitale, sicque se liberet ab interesse solvendo , *Lugo* in *Resp.* mor.

mor. l. 6. dub. 9. & de Just. d. 28. à n. 134. putat Cajū post 4: annos teneri Sempronio refundere 120: , quia hic contractus ab initio fuit justus. Docet autem rectè *S. Th.* Opusc. 73. c. 9 si Cajus habeat redditum annum 6. aureorum , & quia jam indiget pecuniâ, Titius eum emat ad annos 3. pro 16. aureis, esse usuram, quia plus acquiritur vel saltem certudinaliter speratur, quam detur, estque virtuale mutuuum.

§. 7. Si Cajus prætendens sibi deberi 1000. à 990 Titio, hanc actionem litigiosam vendat Sempronio pro 400. , & addat se gratis donare reliquos 600. *Justinianus*, L. *Ab Anastasio*, 23. Cod. *Mandati*, reprobatur venditionem , ac statuit Titium satisfacere solvendo Sempronio solos 400. , quos Cajo dedit pro cessione illa , eò quòd per tales mercaturas litium , dentur occasiones vexandi proximum Hanc tamen Constitutionem exolevisse putant aliqui apud *Haun.* t. 10. n. 107. , & saltem videntur supponere omnes cum *Haun.* n. 109. esse pœnalem adeoque in conscientia non obligare , nisi post sententiam Judicis. V. *Stryck.* f. 4. c. 2. §. 9. & seqq.

Q. 186. *An Principi sit licitum vendere officia 991* temporalia. *Bz. Adr: & Salon:* dicunt de jure naturæ esse illicitum, 1. quia Principes non sunt domini, sed tantum administratores Reip. , & officiorum. 2. Quia sic sæpe excluduntur aptiores & digniores, ergo non providetur bono communi, ad quod tamen de jure naturæ tenetur Princeps. 3. Quia talibus emptoribus datur occasio iterum emungendi subditos ut pretium recuperetur. *Az.* p. 3. l. 8. de vendit. c. 7. q. 2. ostendit hoc prohiberi jure positivo tamen addit passim non observari, etiã in Romana Curia. & licet *Jus.* t. 4. d. 2. n. 406.

Pp 3 b

dicat